

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовао комисију: Декан Факултета техничких наука, на основу одлуке донете на 52 седници Наставно-научног већа, 27. маја 2026. број решења: 012-40/1601-2025, датум: 27.05.2026.		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i>:		
1. Давид др ум. Миа	Редовна професорка	Сценска архитектура, техника и дизајн - сценски дизајн 19. 9. 2024.
презиме и име		звање
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		ужа уметничка област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Дедић Динуловић др ум. Татјана	Редовна професорка	Сценска архитектура, техника и дизајн - сценски дизајн 15. 10. 2017.
презиме и име		звање
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		ужа уметничка област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Вилотић др ум. Драгана	Доценткиња	Сценска архитектура, техника и дизајн - сценски дизајн 4.4. 2022.
презиме и име		звање
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		ужа уметничка област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. Правдић др ум. Иван	Редовни професор	Драматургија 8. 3. 2018.
презиме и име		звање
Академија уметности Универзитет у Новом Саду		ужа уметничка област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. Драгићевић Шешић др Милена	Професорка емерита	Менаџмент и продукција у позоришту, радију и култури 24. 9. 2020.
презиме и име		звање
Факултет драмских уметности Универзитет уметности у Београду		ужа уметничка област и датум избора
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6. Бошковић Живановић др ум. Романа	Редовна професорка	Сценска архитектура, техника и дизајн - сценски дизајн 26. 10. 2023.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Анђелка, Војислава, Николић		
2. Датум рођења, општина, држава: 19. 6. 1977. Смедеревска Паланка, Република Србија		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Факултет драмских уметности, Универзитет у Београду, дипломирани позоришни и радио редитељ		
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2023. Сценски дизајн – докторске уметничке студије		
III НАСЛОВ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:		
„Реанимација запуштеног сеоског дома културе као уметнички и политички чин: уметничко дело сценског дизајна“		
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:		
Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.		
Писани елаборат докторског уметничког пројекта Анђелке Николић има укупно 138 странице текста, сврстаних у 12 поглавља, укључујући илустрације, документацију о стваралачком процесу и извођењу рада, списак литературе и извора, списак илустрација и биографију кандидата. Рад садржи 107 референци, 38 илустрација и 2 табеле. Структура рада је следећа:		
1. УВОД		
2. ТЕОРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ		
2.1. Дом: приватно и јавно		
2.1.1. Дом као приватни простор		
2.1.2. Дом као јавни простор (дом културе)		
2.1.3. Сеоски културни центар Марковац – деловање у приватним и јавним просторима		
2.2. Село		
2.2.1. Село и град		
2.2.2. Историјат институција и објеката културе на селу - пример Марковац		
2.2. 3. Село и култура у Србији данас		
2.3. Шта је важно памтити		
2.3.1. Идеологија памћења и заборављања: марковачки споменици		
2.3.2. Технике излагања сећања		
2.4. „Уклета кућа“		
2.4.1. Увод у појам		
2.4.2. Архитектонска и друге нелагоде		
2.4.3. Дом културе у Марковцу као уклета кућа		
2.5. Жена и кућа		
2.5.1. Чишћење куће као неплаћени и невидљиви рад		

- 2.5.2. Чишћење куће као активистички и/или уметнички чин
- 2.6. **Закључак теоријског истраживања**
- 3. **КРИТИЧКА АНАЛИЗА РЕФЕРЕНТНИХ УМЕТНИЧКИХ РАДОВА**
- 3.1. Мотив суочавања са прошлошћу у радовима учесника резиденцијалног програма Вила 31
- 3.2. Мотив чишћења у опусу Марине Абрамовић, са освртом на радове Аја Вејеја и Марине Сремац
- 3.3. Мотив уништавања у радовима Џимија Дарама
- 3.4. Мотив отпада у радовима Томаса Хиршхорна
- 4. **УМЕТНИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ**
- 4.1. **Анализа Дома културе**
- 4.1.1. Простор Дома културе
- 4.1.2. Предмети и документи нађени у Дому културе
- 4.1.3. Људи „нађени“ у Дому културе
- 4.1.4. Референтни радови Сеоског културног центра у простору Дома културе
- 4.2. **Дом културе као уклету кућа**
- 4.2.1. Идентификовање мотива књижевног топоса уклету куће у реалном простору Дома културе у Марковцу
- 4.2.2. Развој одабраних мотива у аутентичне уметничке поступке – интервенције у простору
- 4.3. **Жене, мушкарци и Дом: лепота рада**
- 4.3.1. Евидентирање, анализа и систематизација мотива рада на одржавању Дома културе у периоду 2020-2026
- 4.3.2. Поетизација мотива рада на одржавању Дома културе
- 4.4. **Уметничка средства**
- 4.4.1. Простор као начин изражавања
- 4.4.2. Режија кретања тела и погледа
- 4.4.3. Медији и технологије
- 4.4.4. Текстуални наратив
- 4.5. **Закључак уметничког истраживања**
- 5. **ПОЕТИЧКЕ ОСНОВЕ РАДА „КАО КОД КУЋЕ“**
- 6. **ОПИС СТВАРАЛАЧКОГ ПРОЦЕСА**
- 6.1. **Прикупљање, селектовање и обрада материјалне и нематеријалне грађе**
- 6.2. **Драматургија рада**
- 6.3. **Опис делова инсталације - пунктова**
- 6.3.1. „Билетарница“
- 6.3.2. Санитарни чвор
- 6.3.3. „Позорница“
- 6.3.4. „Евакуациони излаз“
- 6.3.5. „Зид“
- 6.3.6. „Телевизор“
- 6.3.7. Меморијална соба
- 6.3.8. “Унутрашња соба“
- 6.3.9. “Бела соба“
- 6.4. **Извођења рада**
- 7. **ПЕРЦЕПЦИЈА И РЕЦЕПЦИЈА РАДА ОД СТРАНЕ ПУБЛИКЕ**
- 8. **ЗАКЉУЧАК**
- 9. **ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ**
- 10. **СПИСАК ИЛУСТРАЦИЈА**
- 11. **ПРИЛОЗИ**
- 12. **БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ**

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

У УВОДУ, (Поглавље 1, стр. 9-11.) кандидаткиња Анђелка Николић истражује границу између приватног и јавног простора као места за стварање и извођење културних садржаја, са посебним фокусом на појам дома, који се истовремено разуме као приватни простор и као простор намењен заједници. Полазећи од процеса нестајања и губљења функције домова културе, посебно у руралним срединама, као и све чешћег отварања приватних кућа и других простора за јавне културне програме, рад преиспитује односе власништва, приватизације и присвајања простора. Посебна пажња посвећена је феномену „сквотовања“ јавних простора за културу, као облику грађанске иницијативе и покушају враћања њихове првобитне функције, тј. реализације свима доступних садржаја. Теоријско-истраживачки део заснива се на непосредном искуству седмогодишњег ангажмана на реанимацији културног живота у насељу Марковац, док се уметнички исход усмерава на истраживање субјективног односа према простору и паралеле између физичког простора и психичког живота појединца и групе.

ТЕОРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ (Поглавље 2, стр. 12-43.), јесте други део рада који има 6 глава.

У Глави 2.1 („Дом: приватно и јавно“) теоријски се разматра појам дома у његова два основна значења: као физичког пребивалишта појединца или породице (синоним *кућа*) и као јавног простора намењеног одређеној делатности, у овом случају култури (синоним *културни центар*). Кроз историјат и актуелни статус приватног домаћинства у Улици Николе Пашића 52. – даље у тексту *Куће* и некадашњег Дома културе „Радомир Петровић“ у Марковцу, истражују се промене њихове намене, начина коришћења и односа приватног и јавног, као и активности удружења грађана Сеоског културног центра Марковац које ову границу доводе у питање. У првом делу (2.1.1 „Дом као приватни простор“) разматра се појам дома кроз однос куће као физичке грађевине и дома као простора коме се идентитет даје радом, емоцијама и односима његових становника, уз осврт на феминистичка тумачења приватности, сигурности, индивидуалности и припадности. На примеру конкретне Куће у Марковцу прати се њена трансформација кроз различите породичне и друштвене околности, све до њеног отварања за културне и едукативне активности и постепеног преласка из приватног у простор намењен заједници. Други део (2.1.2 „Дом као јавни простор (дом културе)“) прати настанак и развој концепта дома културе, од идеје демократизације и децентрализације културе до изградње великог броја оваквих простора у Србији након Другог светског рата. На примеру Дома културе у Марковцу анализирају се његов историјат, постепено губљење институционалног статуса и културне функције, као и поновно покретање културних активности иницирано деловањем Сеоског културног центра Марковац и грађана, чиме се отвара питање статуса и начина коришћења јавног простора за културу. У трећем делу (2.1.3 Сеоски културни центар Марковац – деловање у приватним и јавним просторима) кандидаткиња предочава настанак и развој Сеоског културног центра Марковац (СКЦМ), од неформалних културних активности у приватном простору домаћинства (*Куће*) до формалног оснивања удружења и деловања у јавном простору. Посебно се разматра трансформација приватних простора домаћинства (економско двориште, кош за чување кукуруза, вински подрум...), у места сусрета, комуникације и извођења културних програма, као и ширење активности СКЦМ-а на различите приватне и јавне просторе у селу. На примеру овог деловања преиспитује се подела на приватно и јавно и афирмишу вредности отворености, заједништва и спремности на ризик, науштрб приватности и сигурности.

У Глави 2.2 („Село“) постоје 3 целине. Део 2.2.1 („Село и град“) посвећен је односу села и града као међусобно условљених, комплементарних појмова, а затим ту општу релацију проверава на конкретном примеру Марковца. Поред демографских, административних и просторних одлика, разматра се и карактер друштвених односа, односно питање у којој мери се село данас заиста може одредити као „заједница“, насупротив граду као „друштву“. Део 2.2.2. („Историјат институција и објеката културе на селу – пример Марковац“) прати различите облике организовања културног и друштвеног живота на селу, од приватних простора и раних удружења до наменски грађених домова културе кроз историју, са посебним освртом на Марковац. Историјски след указује на променљив однос између иницијативе појединаца, локалне заједнице, државне културне политике и традиционалних институција. Трећи део (2.2.3. Село и култура у Србији данас) сагледава савремени положај културе у руралним срединама Србије, указујући на дисконтинуитет након друштвене транзиције и ограничен дomet актуелне културне политике. Насупрот стереотипизованим фестивалским садржајима (као што су догађаји вашарског типа, наступи фолклорних група, концерти извођача новокомпоноване народне музике,), издвајају се позитивне иницијативе у руралним срединама које потичу од невладиног или приватног сектора и које село третирају као простор

савремене културне и уметничке продукције, а не као супротност граду. **Глава 2.3** („Шта је важно памтити“) има два дела. У првом делу (2.3.1. „Идеологија памћења и заборављања: марковачки споменици“) кандидаткиња анализира споменике и друге материјалне и нематеријалне трагове прошлости у Марковцу и околини, разматрајући начини на које се колективно памћење обликује, селекује и преноси. Посебну пажњу посвећује односу званичних и алтернативних наратива, као и питању ко одлучује шта ће бити запамћено, а шта препуштено забору. У другом делу ове главе (2.3.2 Технике излагања сећања) помера се фокус са традиционалног музеолошког схватања чувања и излагања предмета ка савременим приступима који у средиште стављају проблемско, критичко и имерзивно истраживање стварности. У том контексту и само истраживање Дома културе у Марковцу постаје материјал за документовање, јер процес његове реанимације отвара питања културне политике, односа према селу и моћи појединаца и заједница да утичу на историју.

Главу 2.4 („Уклета кућа“) кандидаткиња посвећује појму „уклете куће“ који уводи као интерпретативни оквир за истраживање Дома културе у Марковцу, полазећи од његових просторних, архитектонских и социолошких карактеристика. Појам се разматра кроз књижевност, архитектонску теорију, психологију и социологију, а затим се конкретизује кроз анализу самог Дома културе. У делу 2.4.1. („Увод у појам“) разматра значење појма „уклета кућа“, од његовог језичког порекла и књижевне употребе до ширег разумевања куће као простора насељеног сећањима, осећањима и другим невидљивим садржајима. Посебно се издвајају психолошко-социолошки и физичко-архитектонски параметри простора, који ће послужити као основа за даље „читање“ Дома културе у Марковцу. Трећи део ове главе 2.4.2 („Архитектонска и друге нелагоде“) повезује појам „уклетог“ са осећањем нелагоде, полазећи од Фројдовога појма *das Unheimliche* и његових психолошких, филозофских и архитектонских тумачења. Кроз радове Ентонија Видлера, Илсе Мари Бусинг и Јуханија Паласме разматрају се архитектонски и сензорни елементи који производе осећај нелагоде, као и утицај напуштености, отежаног приступа и кретања на доживљај простора. У делу 2.4.3. („Дом културе у Марковцу као „уклета кућа““) се претходно издвојени елементи примењују на конкретан простор Дома културе у Марковцу, који се препознаје као својеврсна „уклета кућа“ због дуготрајне затворености, тајновитости, различитих прича о његовој прошлости и нерешеног проблема који је привукао кандидаткињу. Архитектонски том утиску доприносе однос светла и таме, просторни несклад и драматургија кретања кроз објекат, а ови мотиви постају основа за њихову даљу разраду у стваралачком процесу.

Глава 2.5 („Жена и кућа“) разматра однос жене, куће и рада на одржавању простора, полазећи од концепта неплаћеног и невидљивог кућног рада. Теоријски оквир се затим преноси на јавни простор Дома културе у Марковцу, где се чишћење и одржавање посматрају као активност која, у одређеним околностима, добија активистички и уметнички карактер. У делу 2.5.1 („Чишћење куће као неплаћени и невидљиви рад“) кандидаткиња кућне послове дефинише као неплаћени рад и указује на његове физичке, емоционалне и когнитивне аспекте. Посебно се разматра родна димензија овог рада и начин на који се, услед родних стереотипа, активности одржавања дома често не препознају као рад, већ као део женске улоге и личности. Део 2.5.2 („Чишћење куће као активистички и/или уметнички чин“) проширује тему са приватног на јавни простор и разматра одржавање запуштених јавних објеката као могући облик њиховог поновног освајања. У случају Дома културе у Марковцу повезују се видљиви облици колективног неплаћеног рада – радне акције – са мање видљивим, континуираним радом активисткиња, док се дугогодишње чишћење и одржавање простора интерпретирају и као својеврсни перформативни чин, у вези са уметничким референцама Марине Абрамовић. Такође, наводи се да посебан део кућних послова представљају поправке „које су по писаном правилу резервисана за мушкарце“, и да ће интерпретација и различитост послова чишћења и поправљања, тј. њихова интерпретација бити предмет уметничког истраживања. У глави 2.6 („Закључак теоријског истраживања“) сумира се теоријско и теренско истраживање Дома културе у Марковцу, који се од почетног простора извођења уметничких и културних садржаја постепено трансформише у предмет, тему и протагонисту уметничког рада. Истраживање се развија кроз проучавање историје и друштвеног контекста Марковца, културног живота на селу, савремене културне политике, невидљивог женског рада, техника излагања и феномена „уклете куће“, при чему се практично и теоријско истраживање међусобно допуњују. Првобитни циљ реанимације Дома културе проширује се на идеју омажа/меморијала домовима културе, а затим и на потребу да сам процес рада буде изложен, што доводи до све личнијег односа према темама дома, приватног и јавног простора и суочавања са прошлостју.

КРИТИЧКА АНАЛИЗА РЕФЕРЕНТНИХ УМЕТНИЧКИХ РАДОВА (Поглавље 3, стр. 43-56.)

јесте трећи део рада који има 4 главе и у коме се изабрани уметнички радови посматрају у односу на кључне теме уметничког истраживања – суочавање са прошлошћу, чишћење, одржавање, уништавање и третман отпада – и користе као полазишта за развој сопствених уметничких поступака.

Глава 3.1. („Мотив суочавања са прошлошћу у радовима учесника резиденцијалног програма Вила 31” разматра се изложба настала у некадашњој вили Енвера Хоџе у Тирани, чији је циљ био да се променом значења и начина коришћења простора суочи са његовом политички и историјски оптерећеном прошлошћу. Посебно се анализирају радови Арманда Дућеларија и Герте Џаферај, који кроз сећање, документовање, звук, светло и непосредно искуство простора тематизују однос између материјалних трагова прошлости, личних сведочанстава и историјског памћења. **Глава 3.2. („Мотив чишћења у опусу Марине Абрамовић, са освртом на радове Аја Вејвеја и Марине Сремац”)** прати мотив чишћења као уметничког поступка, од раних и каснијих радова Марине Абрамовић, преко рада Аја Вејвеја, до пројекта Марине Сремац. Чишћење и прање се посматрају као радње које могу да успоставе однос са публиком, преиспитају родне улоге и стереотипе, постану облик друштвене критике или добију значење унутрашњег прочишћења, при чему се ови различити аспекти доводе у везу са чишћењем и реанимацијом Дома културе у Марковцу. У **Глави 3.3. („Мотив уништавања у радовима Џимија Дарама”)** анализирају се радови Џимија Дарама у којима се природни материјали комбинују са одбаченим предметима, деловима намештаја и технолошким отпадом, док се поступком њиховог оштећивања и уништавања истовремено стварају нови уметнички објекти. У контексту сопственог истраживања, посебна пажња посвећена је могућности да одбачени и застарели предмети из Дома културе, кроз начин третмана и излагања, добију ново значење и постану носиоци памћења места. **Глава 3.4. („Мотив отпада у радовима Томаса Хиршхорна”)** разматра радове Томаса Хиршхорна у којима отпад и употребљени предмети постају материјал за монументалне, критички и друштвено ангажоване инсталације. Његов приступ се повезује са питањем предмета и опреме затечених у Дому културе у Марковцу, који су, иако више немају првобитну употребну вредност, очувани као материјални трагови прошлости и потенцијални носиоци нових значења кроз уметничку обраду и излагање.

УМЕТНИЧКО ИСТРАЖИВАЊЕ (Поглавље 4, стр. 57-80.) јесте четврти део рада који има 5 глава и у коме се представља процес уметничког истраживања Дома културе у Марковцу кроз анализу његовог простора, затечених предмета и докумената, односа локалне заједнице према објекту, као и претходних уметничких интервенција у њему. Истраживање се постепено усмерава ка Дому културе као „уклетој кући“, ка мотивима рада и одржавања, као и ка развоју уметничких поступака и средстава којима се затечени простор, предмети, људи и њихова сећања преводе у материјал уметничког рада.

У **Глави 4.1. („Анализа Дома културе”)** анализира се Дом културе као физички, материјални и друштвени простор, обухватајући његову просторну организацију, затечене предмете и документа, као и различите начине на које га мештани доживљавају и користе. Посебна пажња посвећена је соби са кино-пројектором, која се од некадашњег функционалног простора постепено трансформисала у складиште, архиву и својеврсну меморијалну собу, као и процесима чишћења, уређивања и поновног насељавања Дома културе. Целина 4.1.1 („Простор Дома културе”) описује просторну организацију Дома културе, његове функционалне целине, стање, међусобне везе просторија и начине њиховог коришћења током процеса реанимације. Наводи се да ће се за потребе уметничког рада користити приземље (улаз, билетарница, санитарна просторија, сала), степенице и на спрату - три пролазне просторије, две галерије, соба са пројектором. Посебно се издваја соба са старим кино-пројектором, чијим је чишћењем откривен простор без јасно одређене савремене намене, што је постало једно од полазишта за уметничко истраживање. Део 4.1.2 („Предмети и документи нађени у Дому културе”) систематизује предмете, опрему и документа затечене у Дому културе, посебно у соби са пројектором, разматрајући њихову првобитну функцију, материјално стање и различите врсте вредности које могу имати. Простор се у том контексту препознаје као спонтана архива и меморијална соба Дома културе, у којој су заједно сачувани употребни предмети, документација и материјални трагови различитих периода његовог живота. У делу 4.1.3 („Људи „нађени“ у Дому културе”) истражује се однос мештана Марковца према Дому културе кроз вишегодишње разговоре, посматрање и непосредно искуство заједничког рада у простору. Разматрају се физички и кориснички однос према објекту, сећања на његову прошлост и специфичан „домаћински“ однос који се развија кроз заједничко чишћење, уређивање и одржавање простора, као и укључивање различитих група из локалне и шире заједнице. Део 4.1.4 („Референтни радови Сеоског културног центра у простору Дома

културе”) представља претходне уметничке и културне активности Сеоског културног центра у Дому културе као део припремног уметничког истраживања. Кроз пројекте „Вече тајанства и маште“, „Унутрашње двориште“, „Чишћење, стално“ и представу „Кућни духови“ испитују се различити начини активирања простора, укључивања заједнице, документовања рада и преиспитивања уобичајених начина употребе Дома културе. У Глави 4.2 („Дом културе као уклето кућа“) развија се раније постављена аналогија између Дома културе у Марковцу и књижевног топоса „уклете куће“. Кроз лично искуство простора, његове материјалне проблеме, приче и сећања која се за њега везују, као и кроз референце на готску књижевност, „уклетост“ се преводи из књижевног мотива у конкретно архитектонско, друштвено и лично искуство. Део 4.2.1 („Идентификовање мотива књижевног топоса „уклете куће“ у реалном простору Дома културе у Марковцу“) повезује мотиве готске књижевности – пропадање, смрт, изолованост, отежан приступ, затворени простори и мрачне приче из прошлости – са непосредним искуством Дома културе у Марковцу. Лично искуство кандидаткиње, посебно сусрет са напуштеним делом објекта и мртвим птицама, постаје повод за тумачење Дома културе као простора у коме се преплићу физичко пропадање, колективно памћење, друштвена одговорност и лични доживљај. У делу 4.2.2. („Развој одабраних мотива у аутентичне уметничке поступке – интервенције у простору“) кандидаткиња преводи мотиве „уклете куће“ у конкретне поступке рада са простором, посебно кроз мотив влаге, оштећених зидова, затворених и отворених пролаза, отежаног уласка и кретања. Књижевне референце на Лавкрафта, Ширли Џексон и Шарлот Перкинс Гилман користе се као полазишта за развој интервенција које ће бити даље разрађене у самом уметничком раду. У Глави 4.3. („Жене, мушкарци и Дом: лепота рада“) наставља се истраживање мотива рада на одржавању Дома културе и његове родне димензије. Потом га кандидаткиња проширује на питања видљивости, вредности и естетизације свакодневног рада. Разматрају се различити облици рада – чишћење, поправке, интервенције, одлучивање о одбацивању или чувању предмета и рушење – и њихова улога у процесу реанимације простора. Део 4.3.1. („Евидентирање, анализа и систематизација мотива рада на одржавању Дома културе у периоду 2020–2026.“) систематизује вишегодишњи рад на одржавању Дома културе, од чишћења и поправки до одлучивања о чувању, одбацивању и уклањању појединих делова простора. Посебно се разматрају радне акције као облици заједничког неплаћеног рада, редовно одржавање, материјалне интервенције и питање власништва и одговорности за простор. У делу 4.3.2 („Поетизација мотива рада на одржавању Дома културе“) се свакодневни рад на чишћењу и одржавању преводи у поље ритуалног, перформативног и уметничког, полазећи од искуства заједничког и индивидуалног рада. На тај начин се различити облици одржавања простора естетизују и излажу као омаж заједничком људском раду. Глава 4.4. („Уметничка средства“) посвећена је дефинисању уметничких средстава којима се истраживани простор и његови материјални и нематеријални садржаји преводу у уметнички рад: простор, кретање тела и погледа, медији и технологије и текстуални наратив. Средства се не посматрају изоловано, већ као елементи јединственог просторног и сценског догађаја. У делу 4.4.1 („Простор као начин изражавања“) простор Дома културе и његово непосредно окружење третирају се као нађени објекат и основно средство уметничког изражавања. Његове просторне, материјалне, природне и друштвене карактеристике – од односа просторија, предмета, светла и текстура до звукова, мириса, вегетације и трагова пропадања – постају елементи за обликовање нових значења. Део 4.4.2 („Режија кретања тела и погледа“) разматра кретање кроз простор као једно од основних средстава обликовања уметничког догађаја, при чему врата, степенице, галерије, прозори, излози и распоред предмета усмеравају кретање и поглед посетиоца. Простор се тако конципира као низ могућих путања, избора и радњи, у којима посетилац из позиције посматрача прелази у активног учесника. Део 4.4.3 („Медији и технологије“) дефинише употребу видео-пројекција, фотографије, текста, звука и различитих облика осветљења, као и излагање затеченог мобилијара, предмета и докумената. Медији се користе у односу са постојећом материјалношћу Дома културе, његовим површинама и предметима, чиме се стварају нови односи између документарног материјала и простора. Текстуални наратив заснива се на исказу у првом лицу (део 4.4.4 „Текстуални наратив“) и обухвата лично искуство кандидаткиње и искуство групе која насељава Дом културе, уз употребу свакодневног и присног језика. У рад се укључују и документарни материјали – преписка, искази и записи комуникације – док програм на листу папира функционише као водич кроз простор. У последњем делу овог поглавља (4.5 „Закључак уметничког истраживања“) кандидаткиња сагледава шестогодишњи процес рада у Дому културе као јединствено искуство сталног присуства, истраживања и дистанцирања, у коме се практични, лични, друштвени и уметнички аспекти међусобно преплићу. Као кључни поступци издвајају се истраживање простора из перспективе првог сусрета, превођење личног доживљаја у мотиве доступне заједничком искуству и естетизација свакодневног рада, док се просторна инсталација, сценска средства и нађени артефакти користе за стварање уметничког догађаја који је истовремено везан за конкретни амбијент и за његов активистички и друштвени контекст.

ПОЕТИЧКЕ ОСНОВЕ РАДА „КАО КОД КУЋЕ“ (Поглавље 5, стр. 81-82.) образлаже поетичке основе уметничког рада „Као код куће“, полазећи од специфичног статуса Дома културе у Марковцу као простора чија је некадашња јавна и културна функција изгубљена, док његова будућа намена остаје неизвесна. На основу овога развија се и активистички аспект рада, који неизвесност будућности објекта поставља као својеврсни драматуршки расплет између деловања заједнице и сила које одлучују о његовој даљој судбини. Посебно место заузима образложење наслова „Као код куће“, који успоставља двоструку, намерно амбивалентну референцу. Са једне стране, израз упућује на осећање блискости, припадности и пријатности које повезујемо са приватним домом, као и на „домаћински“ однос према простору кроз бригу и одржавање. Са друге стране, реч „као“ у свом колоквијалном значењу „наизглед“, „не заправо“ или „квази“ преокреће ово кандидаткиња и организација коју представља (СКЦМ) у Дому културе делују као да су код куће, иако то фактички нису, већ имају статус привремених корисника, односно „уљеза“. Тај раскорак између осећања припадности и стварног права на простор постаје једно од кључних поетичких полазишта рада, које се из конкретног односа према Дому културе проширује и на питање односа према сопственој домовини. На крају, кандидаткиња образлаже због чега је као форму уметничког рада изабрала просторну инсталацију - настаје из конкретног места и за то место, чини са њим целину, утиче на начин на који га публика доживљава и тумачи, користе се различити медији – видео, светло, звук и текст.

ОПИС СТВАРАЛАЧКОГ ПРОЦЕСА (Поглавље 6, стр. 83-118.) предочава настанак уметничког рада „Као код куће“ од прикупљања и обраде грађе, преко осмишљавања драматургије и појединачних интервенција, до његовог извођења и сусрета са публиком и има 4 главе.

Глава 6.1 („Прикупљање, селектовање и обрада материјалне и нематеријалне грађе“) систематизује различите врсте грађе из којих рад настаје: саму архитектуру и простор Дома културе, у њему затечене предмете и документа, сведочанства мештана, обрасце понашања садашњих корисника и стараоца, као и документарне снимке акција, догађаја и комуникације са различитим актерима. Материјална и нематеријална грађа не користе се само као документација већ постају основ за обликовање појединачних уметничких интервенција.

У Глави 6.2 („Драматургија рада“) образлаже се драматуршка структура просторне инсталације засноване на кретању публике кроз девет пунктова. Уместо линеарног следа, примењује се постдрамски приступ који гледаоцу оставља слободу избора путање и повезивања мотива, док лајт-мотиви у различитим пунктовима омогућавају читање рада као јединствене целине. У Глави 6.3 („Опис делова инсталације – пунктова“) детаљно се описује просторна, визуелна, звучна и наративна структура девет пунктова инсталације и начин на који сваки од њих произлази из конкретног места, предмета, документа, догађаја или искуства везаног за Дом културе. Први пункт (део 6.3.1 „Билетарница“) полази од мале просторије која је тумачена као некадашња билетарница, а чија је функција у раду повезана са питањима уласка, информације, контроле и права на коришћење простора. Пројекцијом текста и документарних материјала о простору, његовој историји и савременом коришћењу, овај пункт успоставља контакт са публиком и уводи је у логику целе инсталације. Други пункт је „Санитарни чвор“ (део 6.3.2) тј. простор који је током рада СКЦМ-а трансформисан из просторије без јасне функције у санитарни чвор, као резултат заједничке интервенције различитих актера. Видео и аудио материјал бележе тај процес и отварају питање свакодневног одржавања простора, посебно невидљивог рада који остаје на корисницима Дома културе. Део 6.3.3 („Позорница“) посвећен је опису пункта који користи саму позорницу као место интервенције и кроз три документарне видео-секвенце повезује чишћење, пробу и јавни наступ. Понављање присуства актерке Весне у различитим улогама указује на преплитање уметничког и физичког рада, док емитовање у *loop*-у успоставља затворени круг чишћења, пробе и наступа као дела континуираног процеса културне продукције. Пункт приказан у делу 6.3.4 („Евакуациони излаз“) настаје из стварне грађевинске интервенције којом је уклоњен део накнадно дозидане позорнице и поново отворен деценијама затворен евакуациони излаз. Документарни снимци интервенције и комуникације о њеном извођењу постају материјал видео рада, док се само отварање врата и пролазак кроз њих укључују у извођење као перформативни елемент. Пункт „Зид“ (део 6.3.5) инспирисан је дуготрајним проблемом пропадања зидова и неуспешном комуникацијом око њихове санације, па уметничка интервенција повезује материјално стање објекта са питањима одговорности, власништва и могућности деловања. Пројекција преписке СКЦМ-а са локалном самоуправом и кретања три корњаче преко текстуре налик зиду спаја документарну грађу са мотивом из готске књижевности. Пункт „Телевизор“ (део 6.3.6) полази од неисправног телевизора затеченог у Дому културе и кроз њега отвара питања технолошког отпада, рециклаже и власништва над предметима

који су изгубили своју функцију. Видео отпад који се пакује у кесе и текстуални наратив повезују еколошку тему са мотивом медијског загађења и уводе у тематски сложеније делове инсталације на спрату. „Меморијална соба“ (део 6.3.7) је пункт у коме се развија идеја „меморијалне собе домова културе“ засноване на предметима и документацији затеченим у објекту. Намештај, архивска грађа, филмски материјали, документи о раду институција и материјали из новије активности СКЦМ-а организовани су као својеврсна почетна колекција која повезује различите периоде живота Дома културе и успоставља простор за истраживање његове прошлости. „Унутрашња соба“ (део 6.3.8) је пункт (просторија са старим кино пројектором) који повезује физичку унутрашњост простора са унутрашњошћу појединца и са геополитичким појмом „унутрашњости“, односно провинције. Расходована техничка опрема, архивски материјали, пројекције и аудио сведочанства повезују лична сећања на Дом културе са ширим питањима културне политике, идеологије, распада заједничке државе и односа уметности према насиљу и историјским траумама. Простор собе је организован као микро сценско-гледалишни простор који чини *сцена* (део собе са технолошким отпадом и зид на који се пројектује видео рад) и гледалиште које чини шест столица. „Бела соба“ (део 6.3.9) представља просторни и визуелни контраст остатку инсталације: свеже окречена и готово без трагова прошлости, она је опремљена само столицама, столом, водом и чашама. За разлику од осталих пунктова који су усмерени на архивирање, памћење и интерпретацију прошлости, овај простор остаје отворен за разговор, заједнички боравак или ћутање. У завршној глави (**Глава 6.4. „Извођења рада“**) описује се начин на који је рад постепено испитиван и развијан кроз појединачна извођења његових делова и реакције публике. Искуство са пробним поставкама довело је до измена у позицији пројекција и употреби звука, док су генерална проба и премијерно извођење целе инсталације у јуну 2026. године представљали завршну фазу овог процеса.

ПЕРЦЕПЦИЈА И РЕЦЕПЦИЈА РАДА ОД СТРАНЕ ПУБЛИКЕ (Поглавље 7, стр.119-120.)

Ово поглавље анализира реакције публике на досадашња извођења уметничког рада „Као код куће“, при чему се издвајају две основне групе посетилаца: они који имају претходно лично искуство са Домом културе у Марковцу и они који се са простором први пут сусрећу. Код мештана су најинтензивније реакције везане за предмете, документа и сведочанства која активирају лично и колективно сећање, док посетиоци без претходног искуства снажније реагују на архитектуру, атмосферу и физичко истраживање самог објекта. Истовремено се описује различит однос ове две групе према форми савремене уметничке инсталације: публика без претходног искуства у савременој уметности раду приступа непосредније и дуже се задржава на појединачним пунктовима, док публика са предзнањем чешће настоји да кретањем кроз различите пунктове брже сагледа целину и поставља питања о њеним значењима.

Преосталих пет поглавља су **8. ЗАКЉУЧАК** (стр. 121-122.), **9. ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ** (стр. 123-123.) у којој кандидаткиња наводи бројене, различите изворе: Књиге; Научни радови, есеји, чланци, часописи, зборници; Уџбеници, скрипте и Други извори, **10. СПИСАК ИЛУСТРАЦИЈА** (стр. 128-129.), **11. ПРИЛОЗИ** (стр. 130-133) - 1. наменски упитник, 2. коришћена опрема и други подаци о техничком аспекту пројектовања видео материјала и 3. програм, и **12. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ** (стр. 134.).

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

У закључном поглављу кандидаткиња преиспитује основну идеју пројекта „Реанимација запуштеног сеоског дома културе као уметнички и политички чин“ кроз искуство рада на Дому културе у Марковцу. Полазећи од привидног несклада између појмова „реанимација“ и „запуштеност“, кандидаткиња долази до увида да реанимација није била усмерена на саму зграду као физички објекат, већ пре свега на културни живот села, док је запуштени простор истовремено сачувао трагове претходног живота и употреба. У том процесу насељавања и поновног активирања простора, питања „шта је Дом културе“ и „коме припада“ остају отворена и постаје део самог уметничког рада. Посебно се развија идеја да запуштеност може имати вредност као документ и сведочанство процеса, па се трагови пропадања, грађевинских интервенција, поправки и чишћења не уклањају нужно, већ се документују и укључују у рад. На тај начин „Као код куће“ постаје рад о промени, али истовремено и о чувању трагова те промене. Његов даљи развој кандидаткиња види у наставку процеса реанимације, који се истовремено одвија као уметнички и политички процес.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Комисија је, након пажљиве и детаљне анализе изведеног уметничког рада „Као код куће“, као и текстуалног елабората докторског уметничког пројекта „Реанимација запуштеног сеоског дома културе као уметнички и политички чин: уметничко дело сценског дизајна“ кандидаткиње Анђелке Николић, са задовољством закључила да је реч о раду изузетне вредности. Кандидаткиња је спровела комплексно и вишегодишње теоријско и уметничко истраживање, систематично сагледавајући Дом културе у Марковцу кроз његове архитектонске, историјске, друштвене и културне аспекте, као и кроз однос простора, памћења, заједнице и савремене уметничке праксе. Посебна вредност истраживања огледа се у томе што је сам процес вишегодишњег деловања у простору постао интегрални део стваралачког поступка, при чему су затечени предмети и документа, сведочанства мештана, документарни материјал, грађевинске интервенције и различити облици рада и одржавања простора доследно уграђивани у обликовање уметничког дела. Комплексност истраживачког и стваралачког поступка јасно је образложена у текстуалном елаборату, у коме су приказани развој драматургије, избор уметничких средстава и постепено обликовање просторне инсталације кроз девет међусобно повезаних пунктова. Комисија посебно вреднује чињеницу да је кандидаткиња остварила специфичан спој уметничког и активистичког деловања, при чему уметничко дело није само резултат истраживања конкретног простора, већ постаје и начин његовог поновног читања, активирања и успостављања односа са заједницом. Уметнички рад „Као код куће“, као исход овог процеса, изведен је јавно 14. јуна 2026. године у Дому културе у Марковцу, чиме је простор у коме је истраживање спроведено истовремено постао и простор реализације. Кандидаткиња је у сваком од пунктова рада успоставила различит однос према простору, креирајући специфичне сценско-гледалишне просторе. Комисија сматра да докторски уметнички пројекат Анђелке Николић представља значајан допринос савременим уметничким праксама сценског дизајна, посебно у области уметничког истраживања простора, рада са затеченом материјалном и нематеријалном грађом и промишљања могућности уметности да учествује у процесима просторне и друштвене трансформације.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Експлицитно навести да ли пројекат јесте или није написан у складу са наведеним образложењем, као и да ли садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање. Навести нумеричке податке о резултатима провере оригиналности рада и дати текстуално образложење.

1. Да ли је докторски уметнички пројекат урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Докторски уметнички пројекат је урађен у целини у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе?

Докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе.

3. По чему је докторски уметнички пројекат оригиналан допринос уметности?

Докторски уметнички пројекат „Реанимација запуштеног сеоског дома културе као уметнички и политички чин: уметничко дело сценског дизајна“ кандидаткиње Анђелке Николић представља значајан допринос уметности сценског дизајна кроз развијање аутентичне методологије уметничког истраживања која повезује простор, архитектуру, историју, колективно памћење, деловање заједнице и савремене уметничке праксе. Посебна вредност пројекта огледа се у вишегодишњем процесу истраживања и реанимације конкретног простора Дома културе у Марковцу, који резултира комплексним просторним уметничким делом „Као код куће“, заснованим на специфичном односу према затеченом простору, предметима, документима и живим сведочанствима. Оригиналност пројекта огледа се и у успостављању уметничке праксе која истовремено делује као начин истраживања, интерпретације и активирања запуштеног јавног простора, чиме се отварају могућности за ново промишљање улоге

сценског дизајна у процесима просторне и друштвене трансформације.	
4.	Који су недостаци докторског уметничког пројекта и какав је њихов утицај на резултат истраживања? Комисија није уочила недостатке пројекта, посебно имајући у виду сложеност и изузетно услађен ниво свих компоненти рада.
5.	Образложење резултата провере оригиналности рада (нумерички и наративно): Аутентичност рада проверена је у Библиотеци ФТН-а применом софтверског алата <i>iThenticate</i>, о чему је комисија обавештена путем електронске поште. Индекс подударности је 2%. Подударност је идентификована са наводима из укупно 35 извора, где је за сваки извор појединачно подударност 1%.
IX ПРЕДЛОГ:	
На основу наведеног, комисија предлаже:	
- да се докторски уметнички пројект прихвати, а кандидаткињи Анђелки Николић одобри одбрана;	

Место и датум:
Нови Сад 14. 9. 2026.

1. Име, презиме, звање и потпис

др ум. Миа Давид,
редовна професорка, председник

2. Име, презиме, звање и потпис

др ум. Татјана Дадих Динуловић
редовна професорка, члан

3. Име, презиме, звање и потпис

др ум. Драгана Вилотић
доценткиња, члан

4. Име, презиме, звање и потпис

др ум. Иван Правдић
редовни професор, члан

5. Име, презиме, звање и потпис

др Милена Драгићевећ Шешић,
Професорка емерита, члан

6. Име, презиме, звање и потпис

др ум. Романа Бошковић Живановић,
Редовна професорка, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.